

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

ΓΝΩΜΗ

Δ5 ΕΑΔΗΣΥ/2022

(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022

Στην Αθήνα σήμερα, 13 Οκτωβρίου 2022, ημέρα Πέμπτη και ώρα 13:00 μ.μ., στα επί της οδού Κεφαλληνίας 45 & Κομνά Τράκα γραφεία της, συνήλθε η ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (εφεξής και «Αρχή» ή «ΕΑΔΗΣΥ») σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη της Επιτροπής.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση, ως εξής:

Πρόεδρος: Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Μέλη: Ευαγγελία Κουτούπα, Σύμβουλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Χανής, Σύμβουλος της Αρχής

Χρυσάνθη Ζαράρη, Μέλος της Αρχής

Αδάμ Καραγλάνης, Μέλος της Αρχής

Βασιλική Σκαρτσούνη, Μέλος της Αρχής

Δημήτριος Σταθακόπουλος, Μέλος της Αρχής (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Γραμματέας: Αθανάσιος Λαμπράκης, ΠΕ Διοικητικού Οικονομικού

Εισηγήτρια: Φιλία Κοντραφούρη, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν, η εισηγήτρια, Φιλία Κοντραφούρη, η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου, καθώς και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ., Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη της Αρχής.

I. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 411283/09.09.2022 έγγραφο του e-ΕΦΚΑ (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. (*ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ*) 4732/12.09.2022), όπως συμπληρώθηκε με τα στοιχεία που εστάλησαν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στις 26.09.2022 και έλαβαν αριθμό πρωτ. 4948/26.09.2022, καθώς και στις 05/10/2022 (αρ. εισ. 5172/05-10-2022), κατόπιν του με αριθμ. πρωτ. 5143/04.10.2022 αιτήματος της Αρχής, το οποίο εστάλη αυθημερόν με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011 ως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος και ήδη βάσει του άρθ. 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει, **για τη σύναψη συμβάσεων "Παροχής Υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ που υπάγονται στην αρμοδιότητα της ΠΥΣΥ Κρήτης" με τους αναδόχους των εν ισχύ συμβάσεων για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 63.134,82 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση).**

II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

1.- Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

«1. Με την υπ' αριθ. 104433/24-3-21 (αρ. συστ. ΕΣΗΔΗΣ 107889, ΑΔΑΜ 21PROC008334660) Διακήρυξη, προκηρύχθηκε Ανοικτός Ηλεκτρονικός διαγωνισμός άνω των ορίων, με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά βάσει της τιμής, για την Παροχή Υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ που υπάγονται στην αρμοδιότητα της ΠΥΣΥ Κρήτης, συνολικού προϋπολογισμού 389.077,92€, πλέον ΦΠΑ. Ο διαγωνισμός περιλάμβανε ..... 7 τμήματα, με δικαίωμα υποβολής προσφορών για το σύνολο ή μέρος αυτών».

*«Στο πλαίσιο του ως άνω διαγωνισμού με καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στις **22/04/21** και αποσφράγισης αυτών στις **28/04/2021** κατατέθηκαν συνολικά **5 προσφορές**.*

Με τη με αριθ. **299462/04-08-2021 (ΑΔΑΜ: 21ΑWRD009034446)** Απόφαση της Αναπληρώτριας Γεν. Δ/ντριας της ΠΥΣΥ Κρήτης περί έγκρισης του πρακτικού της Επιτροπής Διενέργειας & Αξιολόγησης Προσφορών και Επικύρωσης των Αποτελεσμάτων της ηλεκτρονικής Αποσφράγισης και ελέγχου των Δικαιολογητικών συμμετοχής, της Τεχνικής και Οικονομικής Προσφοράς που κατατέθηκαν με τον με αρ. πρωτ. 104433/24-03-2021 Ανοικτό Ηλεκτρονικό Διαγωνισμό, αναδείχθηκαν ως προσωρινοί αναδόχοι για την Παροχή υπηρεσιών καθαριότητας οι:

1. **GS KANTIA ΕΤΑΙΡΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΘΑΡΙΟΤΗΤΑΣ** για τα ΤΜΗΜΑΤΑ 1, 3 & 7 και

2.[.....], για τα ΤΜΗΜΑΤΑ 2,4,5 & 6.

Κατά της ανωτέρω απόφασης κατατέθηκε η, με αρ. **ΓΑΚ ΑΕΠΠ 1636/17-8-21**, προδικαστική προσφυγή της εταιρείας «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» και

η από 23/08/2021 παρέμβαση της εταιρείας «GS CANDIA ΕΠΕ» κατά της ανωτέρω προσφυγής.

Για τη με αρ. **ΓΑΚ 1636/17-8-21** προσφυγή της εταιρείας «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», εκδόθηκε το υπ'αριθ. **6976/27-10-21** έγγραφο της ΑΕΠΠ περί μη έκδοσης απόφασης. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης η εν λόγω εταιρεία κατέθεσε την υπ'αριθ. **ΑΚ 1577/20-10-21** αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, η οποία εκδικάστηκε στις 24/02/22 και εκδόθηκε η υπ' αριθ. **Α42/22** Απόφαση, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακύρωσης και αναπέμφθηκε η υπόθεση στην ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ) προκειμένου να ασκήσει την αρμοδιότητά της. Επί της ως άνω εκδικασθείσας προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθ. **Σ774/22** Απόφαση της ΑΕΠΠ, με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή. Κατά της ανωτέρω απόφασης η εταιρεία «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών την υπ' αριθ. **ΑΚ55/02-06-22** αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης με ημερομηνία εκδίκασης **22-09-22**.

Όλο αυτό το χρονικό διάστημα οι ανάγκες καθαριότητας των εν λόγω κτιρίων καλύπτονται από τις κάτωθι συμβάσεις που υπογράφηκαν με την ολοκλήρωση των προηγούμενων σχετικών διαγωνισμών και η ισχύς των οποίων, λόγω της μη ολοκλήρωσης του εν λόγω διαγωνισμού, παρατάθηκαν αρχικά μέχρι την **29η/04/22** σύμφωνα με το άρθρο 200 του ν.4855/21 (ΦΕΚ Α' 215) και εν συνεχεία μέχρι την **29η/10/22** σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 133 του ν.4926/22 ΦΕΚ τ.Α' 82/22. Αναλυτικά:

- την από **06/05/2021 (ΑΔΑΜ 21ΣΥΜΝ008629556)** υπογραφείσα σύμβαση μεταξύ του e-ΕΦΚΑ και της εταιρείας «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ &

ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» με δ.τ. «ΑΜΑΙ Α.Ε.»

- την από **10/05/2021 (ΑΔΑΜ 21ΣΥΜΝ008596550)** υπογραφείσα σύμβαση μεταξύ του e-ΕΦΚΑ και της εταιρείας «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ»
- την από **10/05/21 (ΑΔΑΜ 21ΣΥΜΝ008580587)** σύμβαση μεταξύ του e-ΕΦΚΑ και της εταιρείας «.....»
- την από **14/05/2021 (ΑΔΑΜ 21ΣΥΜΝ008613433)** σύμβαση μεταξύ του e-ΕΦΚΑ και της εταιρείας «.....»

για την παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ που υπάγονται στην αρμοδιότητα της ΠΥΣΥ Κρήτης».

2.- Προς επίρρωση του αιτήματός του, ο e-ΕΦΚΑ Κρήτης επικαλείται στην αίτησή του: «...Το γεγονός ότι ο εν εξελίξει διαγωνισμός εκτιμάται ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της παράτασης των εν ισχύ συμβάσεων (ήτοι μέχρι 29-10-2022) καθόσον πέραν από την έκδοση της σχετικής απόφασης από την εκδίκαση της αίτησης ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης, ο εν λόγω διαγωνισμός δε θα ολοκληρωθεί αλλά θα απαιτείται η επανάληψή του, ως προς τα άγωνα τμήματα....» καθώς και «...την επιτακτική ανάγκη για τήρηση των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία ιδιαίτερα εν μέσω περιόδου COVID -19, όπου είναι ορατός ο κίνδυνος οι χώροι εργασίας να μετατραπούν σε εστίες υπερμετάδοσης του ιού, όχι μόνο για το προσωπικό, αλλά και για τους συναλλασσόμενους, οι οποίοι εξακολουθούν και προσέρχονται καθημερινά σε όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας προς διεκπεραίωση των υποθέσεών τους και όλοι (προσωπικό και συναλλασσόμενοι) συνεχίζουν να χρησιμοποιούν όλες τις εγκαταστάσεις μας (ανελκυστήρες, σκάλες, γραφεία, διαδρόμους, τουαλέτες, κοκ)».

III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.- Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016 ως ισχύει: «Οι αποφάσεις των αναθετουσών αρχών, που αφορούν στην προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 26 και τα άρθρα 32 και 269 του παρόντος, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές emπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24/ΕΚ και 2014/25/ΕΚ, οι οποίες ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη με τον παρόντα νόμο. Η εν λόγω αρμοδιότητα

ασκείται μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) εργάσιμων ημερών από την περιέλευση του σχεδίου απόφασης στην Αρχή, συνοδευόμενου από όλα τα στοιχεία στα οποία θεμελιώνεται, κατά περίπτωση, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, με μέριμνα της αναθέτουσας αρχής. Μετά την άπρακτη παρέλευση της ως άνω προθεσμίας οι σχετικές αποφάσεις μπορούν να εκδοθούν και χωρίς τη γνώμη της Αρχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και ιδίως λόγω της πολυπλοκότητας της υπό ανάθεση σύμβασης, η Αρχή δύναται με απόφασή της, η οποία κοινοποιείται στην αιτούσα αναθέτουσα αρχή, να παρατείνει άπαξ την ως άνω προθεσμία για δεκαπέντε (15) επιπλέον εργάσιμες ημέρες. [...]».

Περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 353 παρ. 5 του ν. 4412/2016 ως ισχύει: «Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων των περ. α) της παρ. 1 του άρθρου 347, και στις περιπτώσεις που απαιτείται απόφαση της Αρχής, συνεδριάζει και αποφασίζει επταμελής Επιτροπή. Η Επιτροπή αυτή αποτελείται από δύο (2) Συμβούλους, οι οποίοι επελέγησαν μετά από εισήγηση του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων ή του Υπουργού Υποδομών και Μεταφορών, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 και τέσσερα (4) μέλη της Αρχής. Στην Επιτροπή προεδρεύει ο Πρόεδρος της Αρχής ή ένας (1) από τους Συμβούλους, που ορίζεται από τον Πρόεδρο της Αρχής. Η Επιτροπή συγκροτείται στην πρώτη συνεδρίαση του εκάστοτε Εκτελεστικού Συμβουλίου. Στον Κανονισμό Λειτουργίας μπορεί να προβλεφθεί η συνεδρίαση και λήψη αποφάσεων για τις προαναφερόμενες αρμοδιότητες σε σχηματισμό κλιμακίου. Οι Σύμβουλοι και τα μέλη της Αρχής, κατά τον χρόνο που συμμετέχουν στην Επιτροπή, δεν συμμετέχουν στα κλιμάκια εξέτασης προσφυγών της παρ. 4».

4.- Η διάταξη του άρθρου 1 παράγραφος 2 του ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ)» (ΦΕΚ Α' 147/8.8.2016) ορίζει ότι: «Ο παρών νόμος θεσπίζει κανόνες: α) για τις διαδικασίες προγραμματισμού και σύναψης δημοσίων συμβάσεων και διαγωνισμών μελετών που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής του Βιβλίου Ι (άρθρα 2 έως 221) [...] Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται, με την επιφύλαξη των παραγράφων 3 έως 7, σε όλες τις συμβάσεις των περιπτώσεων α' και β', ανεξαρτήτως είδους και εκτιμώμενης αξίας αυτών, εκτός αν άλλως ορίζεται στις επιμέρους διατάξεις αυτού».

5.- Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 του ν. 4412/2016, το οποίο ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο τις αντίστοιχες διατάξεις του άρθρου 2 και του άρθρου 33 παρ. 1 εδάφιο β' της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Για τους σκοπούς του παρόντος εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

1) α) ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται το κράτος, οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί

δημοσίου δικαίου ή οι ενώσεις μιας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου και οι αναθέτουσες αρχές κατά την έννοια του άρθρου 223 και β) ως «αναθέτοντες φορείς» νοούνται οι αναθέτοντες φορείς κατά την έννοια του άρθρου 224,

2) ως «κεντρικές κυβερνητικές αρχές (ΚΚΑ)», νοούνται οι αναθέτουσες αρχές που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' και, εφόσον έχουν επέλθει διορθώσεις ή τροποποιήσεις, οι φορείς που τις έχουν διαδεχθεί, [...]

3) ως «μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές» νοούνται όλες οι αναθέτουσες αρχές που δεν είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές [...],

5) ως «δημόσιες συμβάσεις» και ως «συμβάσεις έργων, υπηρεσιών και προμηθειών» νοούνται οι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσότερων οικονομικών φορέων και μιας ή ενός ή περισσότερων αναθετουσών αρχών/ αναθετόντων φορέων, αντίστοιχα, και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών, [...]

9) ως «δημόσιες συμβάσεις υπηρεσιών» και ως «συμβάσεις υπηρεσιών» νοούνται οι συμβάσεις που έχουν ως αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών που δεν εμπίπτουν στην περ. 7α.
.....

6.- Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ιδίου ως άνω νόμου ορίζει ότι:

“Η διάταξη του άρθρου 5 (“Κατώτατα όρια (άρθρο 4 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ και Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2170)”) του ιδίου ως άνω νόμου ορίζει ότι: «Ως κατώτατα όρια, σε συνάρτηση προς την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης, εκτός Φ.Π.Α., ορίζονται τα ακόλουθα: ...β) 135.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από κεντρικές κυβερνητικές αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]. β) 209.000 ευρώ για δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές και για διαγωνισμούς μελετών που διοργανώνονται από τις εν λόγω αρχές. [...]. Τα κατώτατα όρια που καθορίζονται στις άνω περιπτώσεις α', β', και γ' ισχύουν, εφόσον δεν έχουν αναθεωρηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ».

Συναφώς επισημαίνεται ότι, με βάση τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού 2021/1952 της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2021 “για την τροποποίηση της οδηγίας 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις

συμβάσεις προμηθειών, υπηρεσιών, έργων και τους διαγωνισμούς μελετών”, τα ανωτέρω χρηματικά όρια των 135.000€ και 209.000€ του αρθ. 5 του ν. 4412/2016, έχουν τροποποιηθεί από 1.1.2022 στο ποσό των 140.000€ και 215.000€ αντίστοιχα και αφορούν τα έτη 2022-2023.

7.- Στις διατάξεις του άρθρου 6 (“Μέθοδοι υπολογισμού της εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ)”) του ιδίου ως άνω νόμου προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

“1. Ο υπολογισμός της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης βασίζεται στο συνολικό πληρωτέο ποσό, χωρίς ΦΠΑ, όπως εκτιμάται από την αναθέτουσα αρχή, συμπεριλαμβανομένου κάθε τυχόν δικαιώματος προαίρεσεως ή τυχόν παρατάσεων της σύμβασης, όπως ορίζουν ρητά τα έγγραφα της σύμβασης. [...]

3. Η επιλογή της χρησιμοποιούμενης μεθόδου για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας μιας σύμβασης δεν γίνεται με σκοπό την αποφυγή της εφαρμογής οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου. Η σύμβαση δεν κατατέμενεται κατά τρόπο ώστε να αποφεύγεται η εφαρμογή οποιασδήποτε διάταξης του παρόντος νόμου, εκτός αν αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους.

4. Η εκτιμωμένη αξία ισχύει τη στιγμή της αποστολής της προκήρυξης διαγωνισμού ή, στις περιπτώσεις όπου δεν προβλέπεται προκήρυξη διαγωνισμού, τη στιγμή που η αναθέτουσα αρχή εκκινεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης, για παράδειγμα ερχόμενη σε επαφή με οικονομικούς φορείς για τους σκοπούς της σύναψης της σύμβασης, όπου ενδείκνυται κατά τα ειδικότερα προβλεπόμενα στο άρθρο 61. [...]

8. Όταν προτεινόμενο έργο ή προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών μπορεί να οδηγήσει σε ανάθεση συμβάσεων υπό τη μορφή χωριστών τμημάτων, λαμβάνεται υπόψη η συνολική εκτιμώμενη αξία όλων αυτών των τμημάτων. Όταν η συνολική αξία των τμημάτων ισούται ή υπερβαίνει το κατώτατο όριο που προβλέπεται στο άρθρο 5, το παρόν Βιβλίο (άρθρα 3 έως 221) εφαρμόζεται στην ανάθεση κάθε τμήματος. [...]

10. Κατά παρέκκλιση από τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 8 και 9, οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να αναθέτουν συμβάσεις για μεμονωμένα τμήματα κατά τις διατάξεις του παρόντος Βιβλίου, λαμβάνοντας υπόψη την εκτιμώμενη αξία μόνο του τμήματος, εφόσον αυτή, χωρίς ΦΠΑ, είναι μικρότερη από 80.000 ευρώ για προμήθειες ή υπηρεσίες ή από 1.000.000 ευρώ για έργα. Πάντως, η συνολική αξία των τμημάτων που ανατίθενται με αυτόν τον τρόπο, δεν υπερβαίνει το 20% της συνολικής αξίας όλων των τμημάτων στις οποίες έχει διαιρεθεί το προτεινόμενο έργο, η προτεινόμενη απόκτηση ομοιογενών αγαθών ή η προτεινόμενη παροχή υπηρεσιών. [...]

7.- Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.

8. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 200 του ν. 4855/2021, με τίτλο «Παράταση συμβάσεων καθαριότητας e-ΕΦΚΑ», που ισχύει από 31.10.2021

1. Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας με αναδόχους που έχουν συνάψει οι ανεξάρτητες επιχειρησιακές διοικητικές μονάδες του άρθρου 6 του ν. 4412/2016 (Α' 147), που υπάγονται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ), όπως αυτές ορίζονται με την υπ. αρ. 59679/12.3.2020 διαπιστωτική πράξη του Διοικητή του e-ΕΦΚΑ (Β' 831), καθώς και η Κεντρική Υπηρεσία του e-ΕΦΚΑ, παρατείνονται αυτοδίκαια, από τη λήξη τους, μέχρι την ολοκλήρωση των εν εξελίξει διαγωνιστικών διαδικασιών και, σε κάθε περίπτωση, για χρονικό διάστημα όχι πέραν των έξι (6) μηνών από τη λήξη τους, οπότε και λύονται αυτοδίκαια.

Ενώ, κατά το άρθρο 133 του ν.4926/2022,ΦΕΚ Α 82/20.4.2022:

“ Οι συμβάσεις παροχής υπηρεσιών καθαριότητας του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης του άρθρου 200 του ν. 4855/2021 (Α` 215), περί παράτασης συμβάσεων καθαριότητας e-ΕΦΚΑ, για τις οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί οι κατά περίπτωση διαγωνιστικές διαδικασίες, παρατείνονται αυτοδίκαια από τη λήξη τους μέχρι την ολοκλήρωση των κατά περίπτωση διαγωνιστικών διαδικασιών και, πάντως όχι πέραν της 31ης.10.2022, οπότε και λύονται αυτοδίκαια.”

9.- Στο ν. 4912/2022 (Α' 59/2022), με τίτλο, «Ενιαία Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων και άλλες διατάξεις του Υπουργείου Δικαιοσύνης» και ιδίως στα άρθρα 17 παρ. 1 και 19 αυτού, όσον αφορά την αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή σύμφωνης γνώμης κατ' άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 17

Μεταβατικές διατάξεις - Μεταφορά αρμοδιοτήτων από την Αρχή του ν. 4013/2011 στην Αρχή του ν.

4412/2016

1. Από την έκδοση της πράξης διορισμού Προέδρου και τουλάχιστον έξι (6) Συμβούλων της Ενιαίας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων του άρθρου 347 του ν. 4412/2016 (Α' 147), όπως το άρθρο αυτό αντικαθίσταται με το άρθρο 2 του παρόντος νόμου: (α) η Αρχή του ν. 4013/2011 (Α' 204) καταργείται και το σύνολο των δικαιωμάτων, υποχρεώσεων και εννόμων σχέσεων της, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης του ειδικού τραπεζικού λογαριασμού της παρ. 3 του άρθρου 4 του ν. 4013/2011, περιέρχεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλη διατύπωση στην Αρχή του ν. 4412/2016, (β) δίκες της Αρχής του ν. 4013/2011 συνεχίζονται χωρίς διακοπή από την Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία λογίζεται ως καθολικός διάδοχος της Αρχής του ν. 4013/2011, (γ) όλα τα υφιστάμενα ταμειακά υπόλοιπα της Αρχής του ν. 4013/2011 μεταφέρονται στην Αρχή του ν. 4412/2016, η οποία συνεχίζει την εκτέλεση του τρέχοντος προϋπολογισμού. [...]

Άρθρο 19

Καταργούμενες διατάξεις

Από την έκδοση Πράξης Υπουργικού Συμβουλίου με την οποία διορίζονται ο Πρόεδρος και τουλάχιστον έξι (6) Σύμβουλοι της Αρχής, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 348 του ν. 4412/2016 (Α' 147), καταργούνται: (α) τα άρθρα 1 έως 10 του ν. 4013/2011 (Α' 204) για την «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» («Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.» ή «Αρχή») και (β) το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 365 του ν. 4412/2016.».

III. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

10.- Αναθέτουσα Αρχή είναι η Περιφερειακή Υπηρεσία Συντονισμού και Υποστήριξης (Π.Υ.Σ.Υ.) ΚΡΗΤΗΣ, η οποία συνιστά χωριστή επιχειρησιακή μονάδα ανεξαρτήτως υπεύθυνη για τη σύναψη συμβάσεων της ίδιας ή ορισμένων κατηγοριών αυτών, του άρθρου 6 παρ. α, εδαφ. β' του ν. 4412/2016. Υπάγεται στον Ηλεκτρονικό Εθνικό Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης - «e-ΕΦΚΑ»-, ο οποίος είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, αποτελεί μη κεντρική αναθέτουσα αρχή, καθώς δεν συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016, ανήκει στη Γενική κυβέρνηση και συστάθηκε με τον ν.4387/16 (Α' 85) και τον ν.4670/20 (Α 43) όπως ισχύουν.

11.- Το υπό εξέταση αίτημα του e-ΕΦΚΑ Κρήτης αφορά σε προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση

σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ν. 4412/2016.

12.- Σύμφωνα με τα υποβληθέντα στοιχεία του φακέλου του υπό εξέταση αιτήματος διαπραγμάτευσης, προκύπτουν τα εξής:

13.- Η νομική βάση για την υποβολή του αιτήματος της αναθέτουσας αρχής είναι η διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση), καθώς αυτήν επικαλείται ρητά ο φορέας.

14.- Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (πρβλ. άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007 και άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ, αντίστοιχα, και βλ. σχετικώς ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C - 549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συστατικής ερμηνείας, το δε βάρος απόδειξης περί της συνδρομής των έκτακτων περιστάσεων που δικαιολογούν την απόκλιση το φέρει αυτός που τις επικαλείται (βλ. υπό το πνεύμα αυτό ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32).

15.- Ως εκ τούτου, πρέπει να διερευνηθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του επικαλούμενου στο αίτημα της Αναθέτουσας Αρχής άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016. Ειδικότερα, η εφαρμογή του εν λόγω άρθρου εξαρτάται από τη συνδρομή πέντε σωρευτικών προϋποθέσεων.

i) την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες,

ii) την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης,

iii) την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει,

iv) οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη και τέλος,

v) την ανάθεση της εν λόγω σύμβασης στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο.

16.- Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης αν δεν πληρούται μία από τις προαναφερθείσες προϋποθέσεις ως προς το κατεπείγον, δεν δικαιολογείται η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (βλ. αποφάσεις ΔΕΕ της 2ας Αυγούστου 1993, C-107/92, Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 12, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, σκέψη 14).

18.- Εν προκειμένω, ο e-ΕΦΚΑ αιτείται την προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη για παροχή υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια που στεγάζονται οι υπηρεσίες του, χρονικής διάρκειας έως έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 63.134,82€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, λόγω κατεπείγουσας ανάγκης, όπως ρητώς μνημονεύεται στο σχετικό αίτημα (βλ. υπό II.6).

19.- Από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης και αξιολογώντας τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, προκύπτουν τα ακόλουθα:

(i) Ως προς την ύπαρξη κατεπείγουσας ανάγκης που δεν συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες:

Η αναθέτουσα αρχή προβάλλει ως κατεπείγουσα ανάγκη μη συμβιβαζόμενη με τις προθεσμίες που επιτάσσουν άλλες διαδικασίες, «...Το γεγονός ότι ο εν εξελίξει διαγωνισμός εκτιμάται ότι δε θα έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη λήξη της παράτασης των εν ισχύ συμβάσεων (ήτοι μέχρι 29-10-2022) καθόσον πέραν της εκδίκασης των σχετικών αιτήσεων ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης (στις 22/09/22) και την έκδοση των σχετικών αποφάσεων ο εν λόγω διαγωνισμός υπόκειται και σε

προσυμβατικό έλεγχο από το Ελεγκτικό Συνέδριο» καθώς και «...Την επιτακτική ανάγκη για τήρηση των μέτρων υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία ιδιαίτερα εν μέσω περιόδου COVID, όπου είναι ορατός ο κίνδυνος οι χώροι εργασίας να μετατραπούν σε εστίες υπερμετάδοσης του ιού, όχι μόνο για το προσωπικό, αλλά και για τους συναλλασσόμενους, οι οποίοι εξακολουθούν και προσέρχονται καθημερινά σε όλες τις αρμόδιες Υπηρεσίες μας προς διεκπεραίωση των υποθέσεών τους και όλοι (προσωπικό και συναλλασσόμενοι) συνεχίζουν να χρησιμοποιούν όλες τις εγκαταστάσεις μας (ανελκυστήρες, σκάλες, γραφεία, διαδρόμους, τουαλέτες, κοκ)».

Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ανάγκη ανάθεσης των εν λόγω υπηρεσιών καθαριότητας **είναι κατεπείγουσα**, καθώς σύμφωνα με όσα επικαλείται η αναθέτουσα αρχή στο αίτημά της, η σύμβαση που ισχύει βάσει εξαιρετικών νομοθετικών ρυθμίσεων κατά την ημέρα υποβολής του αιτήματος (12.09.2022), λήγει το αργότερο στις 29/10/2022 (πρβλ. και Δ 65/2022, Δ 68/2022, Δ73/2022 Γνώμες της Αρχής). Κατά τον χρόνο δε εξέτασης του αιτήματος, η εν λόγω ανάγκη δεν φαίνεται να συμβιβάζεται με τις προθεσμίες που θέτουν άλλες τακτικές διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων, της επισπευσμένης διαδικασίας περιλαμβανομένης.

(ii) Ως προς την ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης:

Ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης, η αναθέτουσα αρχή με το αίτημά της προβάλλει τον λόγο ότι: «...η πρόσθετη καθυστέρηση στη διαγωνιστική διαδικασία που επήλθε με τη σειρά των νομικών γεγονότων που αναφέρθηκαν, ιδίως μάλιστα με τη μη άσκηση της αρμοδιότητας της Α.Ε.Π.Π. με συνέπεια την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη των ασκηθεισών (ενν. της ασκηθείσας) προδικαστικών προσφυγών, καθώς και την άσκηση αλληπάλληλων αιτήσεων αναστολής/ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου δε θα μπορούσε να προβλεφθεί από το Φορέα μας».

Αρχικά, επισημαίνεται ότι στο πλαίσιο εξέτασης της συνδρομής της κατεπείγουσας ανάγκης προσφυγής σε διαδικασία διαπραγμάτευσης, η οποία οφείλεται σε απρόβλεπτα γεγονότα, έχει κριθεί ότι η τήρηση χρονοβόρων, ενδεχομένως, διαδικασιών διενέργειας διαγωνισμών, εξαιτίας των δημοσιεύσεων ή της υποβολής ενστάσεων, προσφυγών και αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων από τους συμμετέχοντες, **δεν συνιστά οπωσδήποτε εκ προοιμίου απρόβλεπτη περίπτωση συνδεόμενη αιτιωδώς με την κατεπείγουσα ανάγκη απευθείας ανάθεσης της σχετικής σύμβασης** (βλ. ενδεικτικά αποφ. Σ.τ.Ε. 1747/2011, Ελ. Συν. Τμ. IV 160/2013, 182/2014)). Αντίστοιχη άποψη έχει υιοθετήσει και η Αρχή σε παλαιότερες αποφάσεις της (βλ. ενδεικτικά Αποφάσεις 1, 25, 30, 49, 73, 93/2014, 159 και 160/2016 προσφάτως δε και Δ27/2022).

Κατόπιν των ανωτέρω, οι ισχυρισμοί της αιτούσας σχετικά με την πλήρωση της προϋπόθεσης περί ύπαρξης απρόβλεπτης περίπτωσης, πρέπει να κριθούν υπό το πρίσμα τού κατά πόσον τα επικαλούμενα αποτελούν έκτακτα και ασυνήθιστα γεγονότα, τα οποία αντικειμενικά δεν ήταν σε θέση να προβλεφθούν σύμφωνα με τους κανόνες της ανθρώπινης εμπειρίας και λογικής.

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα κάτωθι:

Α) Κατά της απόφασης ανάδειξης προσωρινών αναδόχων κατατέθηκε η με αρ. **ΓΑΚ 1636/17-8-21** προσφυγή της εταιρείας «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ», η οποία δεν εξετάστηκε από την ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ), ήτοι η τελευταία δεν άσκησε την κανονιστική αρμοδιότητά της. Εκδόθηκε το υπ' αριθ. **6976/27-10-21** έγγραφο της ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ) περί μη έκδοσης απόφασης. Κατά της τεκμαιρόμενης σιωπηρής απόρριψης η παραπάνω εταιρεία κατέθεσε την υπ' αριθ. **ΑΚ 1577/20-10-21** αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης στο Διοικητικό Εφετείο Αθηνών, η οποία εκδικάστηκε στις 24/02/22 και εκδόθηκε η υπ' αριθ. Δ.Εφ.Α **2232/21 (Τμήμα ΙΒ')** απόφαση, με την οποία η υπόθεση παραπέμφθηκε στο κατά τόπο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο Χανίων. Από το Διοικητικό Εφετείο Χανίων (Γ Τμήμα – Τριμελές Ακυρωτικό) εκδόθηκε η υπ' αριθμ. Α42/2022 απόφαση, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση ακύρωσης και η υπόθεση αναπέμφθηκε στην ΑΕΠΠ (και ήδη ΕΑΔΗΣΥ) προκειμένου να ασκήσει την αρμοδιότητά της. Επί της ως άνω προσφυγής εκδόθηκε η υπ' αριθ. **Σ774/22** απόφαση της ΑΕΠΠ (ήδη ΕΑΔΗΣΥ), σύμφωνα με την οποία απορρίφθηκε η προσφυγή της άνω εταιρείας. Κατά της ανωτέρω απόφασης η εταιρεία «ΤΖΟΥΑΝΑΚΗ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ» κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών την υπ' αριθ. **ΑΚ55/02-06-22** αίτηση ακύρωσης/αναστολής εκτέλεσης η οποία εκδικάστηκε στις **22-09-22**.

Εν προκειμένω, οι επικαλούμενες περιστάσεις από την αναθέτουσα αρχή, ως ανωτέρω περιγράφονται, εντάσσονται μεν στην έννοια της δικαστικής εμπλοκής, πλην όμως, σειρά νομικών γεγονότων, ιδίως η παράλειψη της Α.Ε.Π.Π. να ασκήσει την αρμοδιότητά της, με συνέπεια την τεκμαιρόμενη σιωπηρή απόρριψη της ασκηθείσας προδικαστικής προσφυγής, η άσκηση αλληπάλληλων αιτήσεων αναστολής/ακύρωσης καθώς και η άσκηση αίτησης αναστολής/ακύρωσης αναρμοδίως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Αθηνών, γεγονός που προκάλεσε 4μηνη καθυστέρηση στην εξέλιξη της υπόθεσης (από την κατάθεση της αίτησης στις 15-10-2021 έως τη συζήτησή της στο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο Χανίων στις 24-02-2022), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η υπόθεση που αφορά την προσφυγή για την οποία ασκήθηκε η αρμοδιότητα της Α.Ε.Π.Π. *συζητήθηκε τελικώς στις 22/09/2022*, φέρεται ότι προκάλεσαν μια περαιτέρω πρόσθετη καθυστέρηση στην υπό εξέταση διαγωνιστική διαδικασία την οποία δεν ήταν

σε θέση να προβλέψει η αναθέτουσα αρχή. Σημειωτέον, ότι για το εν λόγω ζήτημα δηλ. της αδυναμίας κρίσης επί της ουσίας του δικαστηρίου στην περίπτωση σιωπηρής απορριψής της προδικαστικής προσφυγής από την Α.Ε.Π.Π. (ήδη Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ), έχουν εκδοθεί αντίθετες αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, ήδη δε επίκειται επί του θέματος η έκδοση απόφασης της Ολομέλειας του Δικαστηρίου (βλ. ΕΑ ΣτΕ 296/2021, 194/2022 επταμ. Δ' Τμήματος και αντίθ. ΕΑ ΣτΕ 275/2001 και 293/2021 του ΣΤ' Τμήματος).

Συνεπώς, πρέπει να συνεκτιμηθεί η αδυναμία πρόβλεψης αυτής από την αναθέτουσα αρχή (βλ. και Γνώμες Δ37/2022, Δ 52/2022 της Αρχής -όπως και Ελ.Συν. Τμήμα 35/2008, ΝΣΚ ΓΝΔ 17/2010, καθώς και Δ62/2018, Δ98/2020 και Δ33/2021 γνώμες της Αρχής).

(iii) Ως προς την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και της κατεπείγουσας ανάγκης που ανακύπτει:

Όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα στοιχεία, η δικαστική εμπλοκή του διενεργηθέντος διαγωνισμού, συνδυαζόμενη με την καθυστέρηση που προκλήθηκε εξαιτίας της σιωπηρής απόρριψής της προδικαστικής προσφυγής, αρχικά, και της με δικαστική απόφαση αναπομπής της εκ νέου στην ΕΑΔΗΣΥ για την άσκηση της εκ του νόμου αρμοδιότητάς της, εξ ου και η αδυναμία σύναψης της σχετικής σύμβασης, καθώς και η καθυστέρηση από την παραπομπή της υπόθεσης από το αναρμόδιο στο αρμόδιο Δικαστήριο, τελεί σε αιτιώδη συνάφεια με την αδυναμία της αναθέτουσας αρχής να καλύψει με άλλο τρόπο την ενεστώσα, άμεση και διαρκή ανάγκη παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις Κεντρικές Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ (βλ. ιδίως Δ 37/2022, Δ 52/2022 Γνώμες της Αρχής).

(iv) Ως προς το ότι, οι περιστάσεις που επικαλούνται οι Αναθέτουσες Αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη:

Ως προελέχθη, η αναθέτουσα αρχή επικαλείται ως απρόβλεπτη περίπτωση, γενεσιουργό της κατεπείγουσας ανάγκης τη διοικητική και δικαστική εμπλοκή του διενεργηθέντος με την υπ' αριθμ. 104433/24-03-2021 διακήρυξη διαγωνισμού (βλ. Ιστορικό, παρ. ΙΙ.1).

Οι υπηρεσίες καθαριότητας αποτελούν πάγια και διαρκή ανάγκη, επομένως δύναται να προγραμματιστούν σε ετήσια βάση έγκαιρα από την αναθέτουσα αρχή. Ο εκάστοτε φορέας, άλλωστε, οφείλει να προγραμματίζει τις ανάγκες του και να ξεκινά τις κατά περίπτωση νόμιμες διαδικασίες στον κατάλληλο χρόνο, ούτως ώστε να είναι σε θέση να τις περατώσει έγκαιρα (βλ. Πράξη 4/2013 Τμήμα IV Ελ. Συν.).

Εν προκειμένω, σύμφωνα με τα στοιχεία που τέθηκαν υπ' όψη της Αρχής, η αναθέτουσα αρχή προκήρυξε ανοικτή διαγωνιστική διαδικασία για την κάλυψη των αναγκών της στις 24-3-2021, ήτοι επτά (7) μήνες πριν την ημερομηνία λήξης των ισχυουσών – σε εκείνο το χρονικό σημείο- συμβάσεων παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις 31.10.2021. Με τις διαδοχικές αναγκαστικές παρατάσεις των συμβάσεων με νόμο, αυξήθηκε ακόμη περισσότερο το χρονικό διάστημα που είχε η αναθέτουσα αρχή στη διάθεσή της να συμβασιοποιήσει τις υπηρεσίες καθαριότητας για το επόμενο έτος, ήτοι το έτος 2022. Παρόλα αυτά η αδυναμία να καταλήξει σε σύμβαση οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην καθυστέρηση που προκλήθηκε από την ιδιαίτερα παρατεταμένη εμπλοκή που παρατηρήθηκε ενώπιον της Διοίκησης (σιωπηρή απόρριψη προσφυγής από ΑΕΠΠ, με συνέπεια την αναπομπή της από το δικαστήριο) και των δικαστηρίων (καθυστέρηση λόγω παραπομπής της υπόθεσης από το αρμόδιο στο αρμόδιο Διοικητικό Εφετείο).

(ν) Ως προς την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο:

Εν προκειμένω, το υποβληθέν αίτημα αφορά σε σύμβαση παροχής υπηρεσιών καθαριότητας χρονικής διάρκειας έξι (6) μηνών προϋπολογισθείσας δαπάνης 63.134,82€ μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24% για τη σύναψη συμβάσεων "Παροχής Υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ που υπάγονται στην αρμοδιότητα της ΠΥΣΥ Κρήτης" με τους αναδόχους των εν ισχύ συμβάσεων για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών». Και με την πρόβλεψη «... ότι σε περίπτωση που ολοκληρωθεί ο εν εξελίξει διαγωνισμός πριν τη λήξη του εν λόγω χρονικού διαστήματος οι υπογραφείσες συμβάσεις θα λήξουν αυτοδίκαια».

Υπό το πρίσμα ότι το χρονικό διάστημα των έξι μηνών δεν είναι ιδιαίτερα εκτενές για τη σύναψη σύμβασης που βασίζεται σε προσφυγή σε διαδικασία διαπραγμάτευσης συνάγεται ότι η αναθέτουσα αρχή εναρμονίζεται με την προϋπόθεση της εφαρμοστέας διάταξης, σχετικά με την ανάθεση της σύμβασης στο απολύτως απαραίτητο μέτρο, υπό την έννοια ότι δεν αναμένεται η εν εξελίξει διαγωνιστική διαδικασία – συμπεριλαμβανομένου του προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας ενώπιον του Ελεγκτικού Συνεδρίου, να έχει ολοκληρωθεί νωρίτερα, σε συνδυασμό με την επιφύλαξη περί ισχύος της σχετικής σύμβασης που θα προκύψει από τη διαπραγμάτευση μέχρι την ανάδειξη οριστικού αναδόχου του διαγωνισμού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ:

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του τεθέντος ερωτήματος, η Επιτροπή **ομόφωνα αποφασίζει:**

Την **παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής** για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ' υποπερ' δδ' του ν. 4013/2011 ως ίσχυε κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος και ήδη βάσει του άρθ. 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 ως ισχύει, για τη σύναψη συμβάσεων "Παροχής Υπηρεσιών καθαριότητας σε κτίρια στα οποία στεγάζονται Υπηρεσίες του e-ΕΦΚΑ που υπάγονται στην αρμοδιότητα της ΠΥΣΥ Κρήτης" με τους αναδόχους των εν ισχύι συμβάσεων για χρονικό διάστημα έξι (6) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης 63.134,82 €, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 *(κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση)*, λόγω συνδρομής των οικείων προϋποθέσεων.

Αθήνα, 17 Οκτωβρίου 2022

Η Πρόεδρος

Ανδρονίκη Θεοτοκάτου